

שיר השירים (28)

בעטרה שעטרה לו אמו, תוכחת מוסר נוקבת

צְאִינָה וְרָאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה

לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִיחַת לְבוֹ (ג. יא)

מה היא אותו עטרה שעטרה לו אמו, בת שבע, לשלמה? מהי המתנה שהוא אילה האם להגיש ולהכתיר את בנה שזכה לגדולה, למלכות ולהארת החכמה העליונה? במה ובאיזו צורה הליבישה את העטרה, שבודאי ביטאה את רגשות לבה ביום חתונתו וביום שמחת לבו? למה לא פירש לנו הכתוב איזו עטרה היתה זו? האם, כפי שמקובל במושגי העולם הזה, היתה זו עטרה של זהב וכסף? ואמנם, חז"ל עמדו על כך, כמובא במדרש (שיר השירים רבה פרשה ג'): אמר רבי חנינא בר יצחק: חזרנו על כל המקרא כולה, ולא מצינו שעשתה בת שבע עטרה לשלמה בנה. אלא יש לומר: שהתוכחה שהוכיחה לו אמו ביום חתונתו, זוהי העטרה שעטרה לו אמו, ואין לך עטרה ותשורה יותר חשובה כמו תוכחה המשיבה את הנפש, מרוממתו ומגדלתו ומעלה אותו על כנפי מרום להיות מבני העליה.

ספר "כמוצא שלל רב, שיר השירים

כשתהיה אחדות בישראל, תחוש הגאולה.

צְאִינָה וְרָאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה

לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִיחַת לְבוֹ (ג. יא)

ביום חתונתו, זו מתן תורה, וביום שמחת לבו, זו בנין בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו (משנה סוף מסכת תענית). מהו פשר סיום דברי המשנה? "שיבנה במהרה בימינו", שאינו שגור בלשון המשניות. יש לומר: הלא ידענו שחורבן בית המקדש בא בגלל שנאת חנם, וזו סיבת התמשכות ואורך הגלות, משום שבעוונותינו הרבים עדיין שנאת חנם מרחפת בינינו, ועלינו לתקן עוון זה כדי שלא תתעכב הגאולה חלילה על ידינו, ואם נתקן חטא זה, יחיש הקב"ה עת פידיון ולא ימתין עד סוף הזמן של 'בעתה', אלא נזכה 'אחישנה'. מעתה זו כוונת המשנה בדרושה את הפסוק שלפנינו: "בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ", זה מתן תורה, שאז חנו בני ישראל כאיש אחד בלב אחד, בלי שנאה וקנאה ביניהם, וכך צריך להיות "וּבְיוֹם שְׁמִיחַת לְבוֹ", זו בנין בית המקדש, שנהיה חטיבה אחת לעשות רצון אבינו שבשמים, בלי פירוד לבבות, ואם כך נעשה, ויפה שעה אחת קודם, אז מובטחים אנו "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו", ותחינה עינינו בשוב ה' את שיבת ציון, במהרה בימינו אמן!

ספר "כמוצא שלל רב, שיר השירים

צְאִינָה וְרָאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמֶלֶךְ שְׁלָמָה בְּעֶטְרָה שְׁעֶטְרָה

לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִיחַת לְבוֹ (ג. יא)

ופירש"י: "בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ", יום מתן תורה, שעטרוהו להם למלך וקבלו עולו. היינו כי היום שבו אמרו בני ישראל

אֶפְרַיִן עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה מַעְצֵי הַלְבָנוֹן (ט. ג)

"מַעְצֵי הַלְבָנוֹן", זוהי התורה הקדושה כמו שנאמר (משלי ג. יח) "עֵץ חַיִּים לְמַחְזִיקִים בָּהּ" והיא נקראת 'לבנון' לפי שאורה לבן ובוהק, ועוד שהתורה מלבינה עוונותיהם של ישראל. ואומר שלמה המלך "אֶפְרַיִן עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה", הקב"ה הוא המלך "שלמה" שהשלום שלו, והוא בונה לאדם "אֶפְרַיִן", ארמון פאר לעולם הבא. "מַעְצֵי הַלְבָנוֹן", מלימוד התורה שעמל בה בעולם הזה.

ואמנם אמרו חז"ל (סנהדרין פ"י מ"א): כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, אולם השאלה היא מה ימצא האדם בחלקו. אם עמל ויגע בתורה, הרי שהוא ימצא בחלקו בנייני פאר ורוחניים וארמונות בנויים מאוצרות תורה. אולם אם חלילה זנח את התורה ולא עסק בה כדבעי, הרי ימצא בחלקו קוצים וברקנים.

הגדה של פסח "שירת דוד"

השכינה שורה גם בעת שתש כח ישראל מחמת חטאיהם

אֶפְרַיִן עֲשֵׂה לּוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה מַעְצֵי הַלְבָנוֹן. עֲמוּדָיו עֲשֵׂה

כֶּסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמָן תּוֹכּוֹ רְצוּף אֶהְיֶה מִבְּנוֹת

יְרוּשָׁלַיִם. (ג. ט-י)

ביאר המהרש"ם על פי מה שדרשו חז"ל: אם ככה את עושה לי, תשש כחו של משה כנקבה כשהראהו הקב"ה את הפורענות שהוא עתיד להביא עליהם, כי כישראל זוכים, הרי הם בבחינת איש המשפיע, ואם חלילה הם חוטאים, הרי הם בבחינת נקבה המקבלת השפעה מאחרים. והנה על ידי המקדש שרתה שכינה גם בהיותם חוטאים, וזאת על ידי תשובה וקרבות, וזה מה שאמר הפסוק "תּוֹכּוֹ רְצוּף אֶהְיֶה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם", כלומר: גם בהיותם בבחינת 'בנות', כאשר תש כוחם כנקבה.

ספר "כמוצא שלל רב, שיר השירים

עֲמוּדָיו עֲשֵׂה כֶּסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמָן תּוֹכּוֹ רְצוּף

אֶהְיֶה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם. (ג. י)

"עֲמוּדָיו עֲשֵׂה כֶּסֶף" צריך האדם להרבות כיסופין בקרבו מתוך השתוקקות להשיג עוד עמוד של גמרא ודף נוסף של לימוד תורה. לפי שהתורה הקדושה "רְפִידָתוֹ זָהָב", מרופדת היא בזהב רוחני, שאם חלילה יתרפה האדם בלימוד התורה, אזי יפסיד הזהב הרוחני שבה והוא "רְפִידָתוֹ זָהָב", ואשרי הזוכה להיות נכסף אליה. "מְרַכְּבוֹ אֲרָגְמָן" לפי שכל העוסק בתורה זוכה להיות מרכבה לשכינה הקדושה. "תּוֹכּוֹ רְצוּף אֶהְיֶה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם" רצף של אהבה עזה וחיבה יתרה רוחש הקב"ה ל"בנות יְרוּשָׁלַיִם" אלו הם תלמידי חכמים מבני ישראל היושבים והוגים בתורה הקדושה.

הגדה של פסח "שירת דוד"

נעשה ונשמע וקבלו עולו של הבורא יתברך עליהם, הוא יום מתן תורה, נקרא גם בשם "פְּיוֹם הַתְּנָתוֹ". ואכן גישת האדם ללימוד תורה, מצינו בכמה מקומות שצריכה היא להיות כאדם הניגש לאשתו, כלתו.

(1) הנה כשמשנה רבינו קיבל את התורה אמר הכתוב (שמות לא. יח) "ויתן אל משה ככלתו לדבר איתו בהר סיני שני לוחות העדות לוחות אבן כתבים באצבע אלוקים" ופירש"י: ככלתו חסר ו', שנמסרו לו תורה במתנה ככלה וחתן, שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה. ד"א מה כלה מתקשטת בכ"ד קישוטין הן האמורים בספר ישעיהו, אף תלמיד חכם צריך להיות בקי בכ"ד ספרים.

(2) במדרש רבה דרשו חז"ל עוד ענינים רבים הדומים בן תורה לכלה, וז"ל: אמר ר"ש בן לקיש כל מי שהוא מוציא דבר תורה ואינן ערבין על שומעיהן ככלה שהיא ערבה על לבעלה, נוח לו שלא אמרן וכו'. אמר ר"ש בן לקיש מה כלה זו כל ימים שהיא בבית אביה מצנעת עצמה ואין אדם מכירה וכשבאת להיכנס לחופתה היא מגל פניה, כאומר כל מי שהוא יודע לי עדות יבוא ויעיד עלי, כך תלמיד חכם צריך להיות נוח ככלה זו ומפורסם במעשים טובים ככלה הזו שהיא מפרסמת עצמה.

חזינן מהכא כי חובת האדם ללימוד התורה הוא כחתן אל כלתו. ומעתה כאותו חתן אשר כל מעייניו וראשו, רובו עסוק בכלתו וטרוד באושרה, כך צריך להיות האדם בשקיעתו בלימוד התורה, לא דברים שיוציאוהו משקיעתו ומתלמודו. צריך הוא לעשות את התורה קבע וכל מלאכתו, פרנסתו וצרכי היום, עראי.

הגדה של פסח "שירת דוד"

מוסר: תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם

בספר "פניני רבינו יחזקאל" כתב: אין הפירוש שתלמידי חכמים הולכים מבית לבית להרבות שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחבירו, אלא שענין שלום הוא היפך קפידה וכעס השייכים כאשר האדם אינו שבע רצון וממורמר, אז הוא מקפיד וכועס על כל דבר שנעשה שלא כרצונו, ונכנס למריבה עם הזולת. אבל תלמיד חכם אמיתי, שהוא מלא אושר וסיפוק, שביעות רצון ועונג בל ישוער מדף הגמרא שלמד, יותר מאשר הגביר האדיר במיליארד שהרויח, אינו מקפיד על מאומה. כי הוא מלא עונג וסיפוק מתלמודו, וממילא לא אכפת לו משאר ענינים שאינם חשובים כלל, בזה מרבה שלום בעולם.

ספר "אדרבה תן בלבנו"

הלכה: חולה שהותר לאכול, כיצד יתנהג

כתב המ"ב (סי תקנ סק"ד): וכ"ש אם הוא חולה שיש בו סכנה בודאי פטור מלהתענות ואסור לו להחמיר על עצמו ובפסקי תשובות (אות ב) כתב וה"ה אנשים תשושי כח או זקנים שהתענית צער גדול להם ועפ"י הרופא יכול התענית להזיק לבריאותם יש להקל שלא יתענו בד' הצומות ותענית אסתר. ובמ"ב (להלן סק"ה) כתב: אך הצריך לאכול לא יתענג עצמו בבשר ויין רק כפי מה שצריך, ונכון שיאכל בצינעא שלא יבואו גם אחרים להקל או לחשוד אותו, וטוב שיפדה התענית במעות לצדקה.

ספר "פסקי תשובות" ה'

פתגם: הדלת לאושר תמיד פתוחה

ספר "שמחלה"

חקירה: הודאת בעל דין

רק מדין הודאה, או גם קניין אודיתא (הגר"ש שקאפ כתובות ז ד"ה והנה לפ"מ: גם אודיתא)

סיפור: הלכה וקבלה

רב אחד, שידיעתו היתה קלושה ביותר, בא פעם אצל רבי איזיל חריף וסיפר לו, כי בדעתו לחבר ספר, אלא שעדיין לא החליט על טיבו של הספר, אם יחדש חידושים בהלכה, או יעסוק בהלכה למעשה. הייתי מציע לך שספרך יעסוק בחכמת הקבלה, המליץ רבי איזיל. פער הלה את עיניו בפליאה: וכי מה לי ולקבלה? וכי מה לך ולהלכה? הפטיר רבי איזיל.

ספר "חזק וחזק" חלק ב' (דף ג)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה מאיר בן גבי זווירה, מוריס משה בן מרי מרים, סשא בנימין בין קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליוזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה

